

GDK 44: 174.7 Picea omorika /Pančič/Purkyne/
Klj.b: omorika, Picea omorika, bolezen

GOZDARSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Večna pot 2, 1000 Ljubljana, p.p. 2985, Slovenija

telefon: 00386 61 2007800

telefax: 00386 61 273589

$h_n = 4300$

ID = 763814

P - 463

Poročevalska, diagnostična in
prognostična služba za varstvo gozdov
Gozdarski inštitut Slovenije in Gozdarski oddelek BF
Večna pot 2
1000 Ljubljana

G. prof. dr. Mirko Leskošek
Biotehniška fakulteta
Oddelek za agronomijo
p.p. 2995
1111 Ljubljana

Zadeva: Rumenenje in sušenje vejic omorike (*Picea omorika* /Pančič/Purkyne)

Dne 13. 6. 2000 smo prejeli vzorec vejic omorike (*Picea omorika* /Pančič/Purkyne), ki imajo porumenele vršičke stranskih vejic ali pa so le-te že suhe. Zanima vas vzrok teh poškodb in njihovo odpravljanje.

Na poslanem vzorcu ni patogenih gliv, ki bi lahko povzročile omenjene poškodbe. V zadnjih letih nam številni lastniki vrtov prinašajo vzorce vejic s podobnimi značilnostmi, nekaj dreves smo si ogledali tudi na mestu, kjer rastejo. Ugotavljamo, da se značilno rumenenje in odmiranje posameznih drobnih in navzdol visečih vejic pojavlja na omorikah po starosti 20-30 let. Take poškodbe se pogosteje pojavljajo na prodnatih, odcednih tleh. V enem primeru smo v nasadu z večjim številom omorik opazili, da so bili simptomi rumenenja in sušenja drobnih vejic začetna znamenja okužbe z glivami iz rodu *Phytophthora*, po teh začetnih znamenjih so drevesa v nekaj letih propadla.

Domnevamo torej, da sta mogoča dva vzroka za poškodbe, ki jih opazimo na poslanih vzorcih. Oba sta vezana na nezadovoljivo delovanje korenin. V prvem primeru si razlagamo nastanek poškodb z neustrezno strukturo tal, ki nimajo ustrezne kapacitete zadrževanja vlage in z izčrpanostjo tal s hranili. Drevo v mladosti hitro prerašča tla, običajno je v vrtnih tleh založenost s hranili izjemno velika in drevo hitro ustvari relativno veliko krošnjo. Zaloge hranil se z leti manjšajo, ob sušnih stresih drevo ne more več vzdrževati velike krošnje in v takih primerih je osnovni mehanizem obrambe drevesa pred preveliko porabo (vode in hranil) zmanjševanje velikosti krošnje. To poteka z razgradnjo in odtokom sestavin iz iglic, kar vodi v rumenenje in odmiranje le-teh. Enak mehanizem deluje tudi takrat, kadar zaradi drugih vzrokov korenine ne rastejo ustrezno glede na velikost krošnje in krošnjo zaradi tega ne

uspejo oskrbeti z zadostno količino vode in hranil (največkrat gre za odmiranje korenin zaradi patogenih gliv - pri nas predvsem štorovk in fitoftor).

Rastišča in razmer na njem v tem konkretnem primeru rumenenja iglic in sušenja vejic omorike ne poznamo. Z ozirom na zgoraj povedano pa priporočamo gnojenje z dovolj veliko količino preperelega hlevskega gnoja, ki ga razporedite v plasti (npr. debeline 1 dm) pod krošnjo (omorike imajo veje do tal in v tem območju razporedite sprstenino). Tako boste izboljšali preskrbljenost drevesa z vodo in hranili. V kolikor pa korenine odmirajo zaradi okužbe s patogenimi organizmi pa seveda ta ukrep ne bo ustavil odmiranja vejic, v tem primeru bi pojav odmiranja preprečili ali vsaj upočasnili z zalivanjem s fungicidnimi raztopinami (npr. bakrovi fungicidi ali kaptan v predpisani koncentraciji in količini 25-50 l/m²).

Sestavil:
Mag. Dušan Jurc

Direktor:
prof. dr. dr. h.c. Nikolaj Torelli

Ljubljana, 5. 7. 2000